

μενα τὸν βίον ὡς κατακτηταὶ τινες ἀκαταμάχητοι, πρῶτως ὑποπίπτουσιν εἰς τὴν ἐπήρειαν τῆς ἡλικίας· καὶ τότε, ἐὰν ἦναι συνετὰ, δὲν καταδέχονται νὰ ἐπαιτήσωσι τὴν εὐνοίαν, ἣν ἄλλοτε ἐπέβαλλον, καὶ ἐπόμενα τῇ ἀρχῇ, ἣν ἐπρέσβευσεν ὁ δεσπότης τῆς ἀγίας Ἐλένης ὁ εἰπὼν, ἡ διατάσσω ἢ σιωπῶ, ἀποθέτουσιν οἰκειοθελῶς τὸ στέμμα καὶ διαβιοῦσιν ἐν ἀφανείᾳ. Ἐξ οὗ δηλοῦται ὅτι ἐν τῇ πολιτείᾳ τῶν γυναικῶν ὅπως καὶ ἐν τῇ τῶν ἀνδρῶν πολιτείᾳ, ἡ συνταγματικὴ ἀρχὴ εἶναι μακροβιωτέρα τῆς ἀπολύτου. Τοιοῦτό τι λοιπὸν συνέβη πιθανώτατα καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἡ τοσοῦτον τυραννικῶς πολιτευθεῖσα ἐκείνη γυνή, ἀφείρωσεν ὑποθέτω ἐγκαίρως

Τῇ Παφίῃ τὸ κάτοπρον·

καὶ ἐπεφώνησεν, ὡς ἡ ἀρχαία Λατὶ·

... . Ἐπεὶ τοίῃ μὲν ὄρεσθαι
οὐκ ἐθέλω· οἷῃ δ' ἦν πάρος οὐ δύναμαι,

ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, ὅτι· καθὼς κατήντησα, δὲν θέλω νὰ βλέπω ἐμαυτὴν καὶ κηθῶς ἤμην ἄλλοτε, δὲν δύναμαι.

Κ. ΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο ΟΙΚΟΣ!

Μετάφρασις Σ. Κ. Σ.

Ὁ οἶκος! Πόσας ιδέας δὲν διεγείρει ἐν τε τῷ πνεύματι καὶ τῇ καρδίᾳ ἡ λέξις αὕτη! Ὁ οἶκος, τοῦ βίου τὸ καταφύγιον καὶ ἡ χαρὰ, ὁ ἠσαυρὸς τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης!

Ἐπαινεῖ ἡ Ἰερά Γραφή τὴν γυναῖκα τὴν ἰακὴν νὰ διευθύνῃ τοῦ οἴκου τὰ ἔργα, διακηρύττει ἡ ρωμαϊκὴ παράδοσις τὴν ἀρετὴν τῆς οἰκουροῦσης δεσποίνης, νομίζουσιν ὅτι ἑαυτοὺς δοξάζουσιν οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἥρωες αὐξάνοντες τοῦ οἴκου τὴν δόξαν. Εὐτυχὴς νομίζεται ὁ ἀληθὴς σοφὸς ἂν ἐν τῷ μικρῷ τῷ οἴκῳ ἔχει τὸσον θέσιν, ὡς τε νὰ δεχθῇ τὸς φίλους του. «Ἐκαστος εἶνε βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ του», ἔλεγον οἱ Ῥωμαῖοι, ἡ δὲ μεγαλόφρων Ἀγγλία ἐξηγεῖται τὸ ἴδιον συναίσθημα τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας διὰ τοῦδε τοῦ ἀξιωματοῦ· Παντὸς Ἀγγλοῦ ὁ οἶκος εἶνε τὸ φρούριόν του.

Παρὰ τοῖς αὐτόχθοσι τῆς Νέας Ζηλανδίας, ἱερὸν κτῆμα θεωρεῖται ὁ οἶκος. Ὄταν τις ἀποθνήσκῃ εἴτε διὰ φυσικοῦ θανάτου εἴτε ἐν μάχῃ, οὐδεὶς τολμᾷ νὰ καταλάβῃ τὴν καλύβην ἐν ἣ κατώκει ὁ θανὼν. Τὴν ἀφίνουσι νὰ ἐρειπωθῇ, χωρὶς οὐδὲν ἐξ αὐτῆς νὰ ἐγγίσῃ.

Εἰς τὰς διαφόρους τοῦ κόσμου χώρας, ὑπὸ τὸν φλέγοντα οὐρανὸν τῶν τροπικῶν, ὑπὸ τὸν παγετώδη τῶν πόλων, πᾶσα ἀνθρωπίνη οἰκογένεια ἔχει τὴν ἐστίαν τῆς· ἐκεῖ καταφεύγει κατὰ

τὰς ἡμέρας τὰς χειμερινὰς, ἐκεῖ τὴν νύκτα ἀναπαύεται. Ἀλλὰ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον, πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμὰς, ἀκόμη καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῆς καθολικῆς προόδου, πόσα καὶ πόσα ἑκατομμύρια ἀνθρωπίνων ὄντων ἔχουσι τὴν κατοικίαν τῶν διατεθειμένην κατὰ τρόπον μαρτυροῦντα ἀπίστευτον ἀφροντισίαν καὶ θαρβάρτητα!

Διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὴν φωλεάν των, οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι δὲν ἔχουσιν οὔτε τοῦ μύρμηκος τὴν δεξιότητα, οὔτε τῆς μελισσῆς, οὔτε τῆς χελιδόνος. Ἀφίνω τὸν κάστορα, τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον κτίστην.

Ἐξ ὅλων τῶν μέσων τῆς συγκρίσεως, τὰ ὁποῖα δύναται τις νὰ μεταχειρισθῇ ἵνα διαγνώσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εἶνε θεαίως τὸ ἀσφαλέστερον. Ἀπὸ τῶν εὐρωπαϊκῶν μεγάρων μέχρι τῶν wigwams, τῶν πενιχροτάτων καλυβῶν, ἄς σκέψουσι τῆς βορείου Ἀμερικῆς τὰ δάση, ὁποῖα ἀπόστασις! ὁποῖα ἄβυσσος! Καὶ ὅμως καὶ εἰς τὰς καλύβας ἀκόμη ταύτας ἡ συναρμογὴ τῶν διαφόρων μερῶν ἀπαιτεῖ τινὰ βιομηχανίαν.

Ἀπλουστερά ἐτι εἶνε ἡ ἐργασία τῶν ἐπιχωρίων τῆς Βάν-Διέμεν. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἐκείνης πυρπολοῦσιν εὐρὺ δένδρον, οὕτω δὲ παρσκευάζουσι κοίλωμα πέντε ἕως ἑξ ποδῶν ὕψους καὶ πλειόνων ποδῶν βάθους. Ἡ οἰκογένεια ἐγκαθίσταται ἐκεῖ ὡς ἐν σκοπιᾷ. Παρὰ τοὺς πόδας τῆς φωλεᾶς ταύτης ἐπιστρώννει ὀλίγην ἄργιλλον, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνάπτει ἀνθρακίαν διὰ νὰ μαγειρεύῃ τὴν τροφὴν τῆς. Τὸ λοιπὸν τοῦ δένδρου μένει ἄθικτον· ὁ χυμὸς κυκλοφορεῖ ἀκωλύτως, οἱ δὲ κλάδοι του καλύπτονται ὑπὸ φύλλων καὶ καρπῶν.

Τὴν κατωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνθρωπίνης κλίμακος κατέχουσιν οἱ Βοσχιμανοὶ τῆς φυλῆς τῶν Ὀττεντότων, οἱ Ἰνδοὶ τῆς φυλῆς τῶν Ἰαμπαρικών καὶ οἱ νησιῶται τῆς Γῆς τοῦ Πυρός.

Οἱ Ὀττεντότοι, οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ἐξεδιόχθησαν τῆς χώρας τῶν ὑπὸ τῶν Κάρφων, ὅπως οἱ Ἐρυθρόδερμοι ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν καὶ οἱ Λάπανες ὑπὸ τῶν Σουηδῶν, ἐαθμηδὸν δὲ ἐώσθησαν εἰς τὰ ὀπίσωμέχρι τῆς παραλίας καὶ διηρέθησαν εἰς φυλὰς, εἰς τοὺς Βακαλάους, τοὺς Βασσούτους καὶ τοὺς Βοσχιμανοὺς.

Εἶνε δὲ δυσειδέστατοι οἱ Ὀττεντότοι οὗτοι· ἔχουσι πεπισμένον τὸ πρόσωπον, προέχοντα τῶν παρεῖων τὰ μῆλα, ἡ βίς αὐτῶν εἶνε διεσχισμένη ὡς ἡ τοῦ σαμψωνίου κυνὸς, μακρὰ καὶ ἰσχνὰ τὰ μέλη των, τὸ δὲ σῶμα ἔχουσιν ἀείποτε ἀηλιμμένον διὰ λίπους, αἰθάλῃς καὶ στάκτης. Ἐτι δὲ δυσειδέστεροι, ῥυπαρότεροι καὶ μάλλον ἐξηχραιωμένοι εἶνε οἱ συγγενεῖς των Βοσχιμανοὶ.

Τῶν Ὀττεντότων αἱ καλύβαι ὁμοιάζουσι πρὸς κυφέλας μελισσῶν· ἐντὸς δὲ τῶν στενοτάτων

1. Λόγος ἀναγνωσθεὶς κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίαν τοῦ γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1875 ἔτ. ν.

ἐκείνων καὶ στεγανῶς κεκλεισμένων φωλεῶν προφυλάσσονται ἀπὸ τῆς κακοκαιρίας. Χαίρουσι καθ' ὑπερβολὴν οἱ Ὀττεντότοι τρώγοντες ἔνωμα κρέατα, τὰ ὁποῖα ἀρτύουσιν, ἐλλείψει ἄλατος, διὰ στάκτης ἐκ χλωρῶν ξύλων, κοιμῶνται δὲ ἐπὶ δερμάτων βοῶν.

Ἄγνωστος εἶνε ἡ τόση πολυτέλεια εἰς τοὺς Βοσχιμανούς. Ἐκεῖνοι, ἂν εὕρωσιν εἰς τοὺς θράχους κοίλωμά τι δυνάμενον νὰ τοὺς προφυλάξῃ ἀπὸ τῆς βροχῆς, χώνονται ὡς αἱ ἀλώπεκες καὶ κατοικοῦσιν ἐκεῖ, ἄλλως εἰσδύουσιν εἰς πυκνοὺς θάμνους ἢ ὀρύσσοισιν ἐν τῇ γῇ ὀπήν, τὴν ὁποίαν διευθετοῦσι μὲ ξηρὰ χόρτα καὶ τὴν σκεπάζουσι μὲ κλάδους μικρῶν δένδρων.

Ὁ Βοσχιμανὸς δὲν καλλιεργεῖ τὴν γῆν, δὲν ἔχει οὔτε βοσκὰς οὔτε ποιμνία οὔτε ζῶον οὐδὲν ἐκ τῶν συνανθρωπευομένων, πλὴν πτωχοῦ τινὸς καὶ κατεσκληρότος κυνός, ὅστις τὸν παρακολουθεῖ. Ἐν μόνον κτῆμα ἔχει, τὰ βέλη του, τῶν ὁποίων ἐμβάπτει τὴν αἰχμὴν εἰς φάρμακον θανατηφόρον. Μετὰ τῶν βελῶν τούτων ἐξέρχεται εἰς θήραν ἀγρίων θηρίων ἢ, ὅπερ ἀγαπᾷ πλείοτερον τῆς θήρας, ἵνα ληστεύσῃ, ὅταν ἀκινδύνως δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο. Παρσιδύεται τὴν νύκτα πλησίον εἰς τὴν ἀγροικίαν, τῆς ὁποίας πρότερον κρύφα ἐξήτασε τὰ περίξ, συχνὰ δὲ κατορθώνει νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ χαρακώματος τὰ ζῶα, ἅτινα ταχέως ὠθεῖ ἐντὸς φαραγγίων. Ἄν ἴδῃ ὅτι τὸν διώκουσι, χώνεται εἰς τὸ πρῶτον προστυχὸν σπήλαιον, ἀλλὰ τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα, τὰ ὁποῖα ἔκλεψε, δὲν τὰ ἐγκαταλείπει πρὶν ἢ σφάξῃ ἢ κατακερματίσῃ αὐτά. Ἄν, μὲ ὄλους τοὺς δόλους του, συλληφθῇ, ἅς μὴ ἐλπίζῃ χάριν! Καὶ ὁ Ὀλλανδὸς καὶ ὁ Κάφρος καὶ ὁ Ὀττεντότος αὐτὸς θά τὸν φονεύσωσιν ἀφεύκτως ὡς ἄγριον θηρίον.

Κατὰ τὸ ἔτος 1520, ὅτε ὁ Μαγελλανὸς ἀνεκάλυπτε μεταξὺ τοῦ ἀτλαντικοῦ καὶ τοῦ εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ τὸν πορθμὸν ἐκεῖνον, ὅστις φέρει τὸ ὄνομά του, παρέπλεεν ἐσπέραν τινὰ νῆσον, ἐφ' ἧς ἔλαμπον τῆδε κάκεισε πυρὰ, ἐξ ἠφαιστειῶν ἐκρήξων κατὰ πᾶσαν πιθανότατα προερχόμενα. Τὴν νῆσον ταύτην τὴν ὠνόμασε Γῆν τοῦ Πυρός.

Τόσον ψυχρὰ καὶ θαλτώδης εἶνε ἡ Γῆ αὕτη τοῦ Πυρός, ὥστε θά ἐνόμιζες ὅτι εἶνε παντάπασιν ἀκατοίκητος· καὶ ὅμως κατοικεῖται, ἀλλ' ὑπὸ ἀκατοίκητος· καὶ ὅμως κατοικεῖται, ἀλλ' ὑπὸ φυλῆς διαστροφῆς, δυσμόρφου καὶ ῥυπαρῆς, οἷα ἡ τῶν Βοσχιμανῶν, οὐδὲν ἤττον δὲ ἐλεεινῆς.

Οἱ ἐπιχωριοὶ τῆς ἀμερικανικῆς ταύτης πολυνησίας οὐδὲ κοινότητα δύναται νὰ σχηματίσῃσι. Οὔτε κυβέρνησιν οὔτε νόμους ἔχουσιν, οὔτε κοινωνικούς οὔτε θρησκευτικούς. Ζῶσι διεσπαρμένοι εἰς τὰ παραλία, ἐν τοῖς ὄρμους, ὀπόθεν ἐξάγουσι τὴν τροφὴν των. Ἡ γῆ δὲν παρέχει εἰς αὐτοὺς εἰμὴ κόκκους τινὰς καὶ εἰδὸς τιμικῆτων. Ὅθεν τρέφονται δι' ἰχθύων καὶ ὀστρακηρῶν.

Τρώγουσι δὲ τοὺς ἰχθύας εἴτε ὠμοὺς εἴτε καὶ ἐψημένους καὶ ἀνάπτουσιν εὐκόλως πῦρ διὰ χαλαζίου λίθου καὶ σιδήρου, ἂν θειοῦχον ἐξορύττουσιν ἐκ τῶν ὀρέων των.

Ἄν φάλαινά τις τυχὸν ἐξοκεῖλη εἰς τὰς ἀκτὰς των, σπεύδουσι νὰ τὴν διατάμωσι, καὶ οὕτως ὠμὴν τὴν τρώγουσι. Πολὺ ὑποφέρουσιν ὑπὸ τοῦ ψύχους, καὶ οὔτε ὑπόδημα ἔχουσιν οὔτε κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τὸ δὲ μόνον περιβλημάτων εἶνε δέρμα φώκης περὶ τὴν ὀσφύν. Ἀπὸ τῶν περικυκλούντων αὐτοὺς ἀπεράντων δασῶν κόπτουσι κλάδους δένδρων καὶ ἐξ αὐτῶν κατασκευάζουσι τὰς πενιχρὰς των κατοικίας. Ἐμπήγουσι τοὺς κλάδους τούτους κύκλῳ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς ὕψος πέντε ἢ ἐξ ποδῶν συνάπτουσι τὰς κορυφὰς των, τὴν οὕτω δὲ σχηματισθεῖσαν καλύβην περικαλύπτουσι διὰ σχοίνων. Τὴν συσκευὴν των πᾶσαν ἀποτελεῖ χονδροειδὲς καλάθιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐναποθέτουσι τοὺς συλλεγέντας ἀγρίους καρπούς, σάκκος ἐκ δέρματος φώκης, εἰς ἂν φυλάττουσι τὰ ὀστρακηρὰ των καὶ πλήρης ὕδατος ἀσκός, ἀπὸ πασάλου κρεμάμενος.

Ἀκόμη ἐλεεινότεροι εἶνε οἱ Ὑαμπαρῖκοι, οἵτινες κατασκηνοῦσιν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐρήμῳ τῇ ἐκτεινομένῃ μεταξὺ τῶν βραχιδῶν ὀρέων τοῦ Νέου Μεξικοῦ καὶ τῆς Σιέρρας Νεβάδας τῆς Καλιφορνίας. Καὶ ἐκεῖνοι ἀδυνατοῦσι νὰ συμπήξωσι κοινότητα. Ἡ γῆ ἐφ' ἧς ζῶσιν οὐδαμοῦ παρέχει εἰς αὐτοὺς χάρον ἰκανῶς εὐφορον ἵνα θρέψῃ ὅχι χωρίον, ἀλλ' οὔτε μικρὸν συνοικισμὸν. Διατρέχουσι καθ' ὁμάδας τὴν ἐρημον καὶ σταματῶσιν ἐκεῖ, ἐνθα ἐλπίζουσι νὰ εὕρωσιν ὀλίγην τροφήν οἰανδήποτε ἵνα συντηρηθῶσι. Παρ' αὐτοῖς οὐδὲν συνανθρωπευόμενον ζῶον, οὔτε αὐτὸς ὁ κύων, ὁ πιστὸς τοῦ ἀνθρώπου σύντροφος καὶ εἰς τὰς μᾶλλον ἐρημωμένας χώρας· παρ' αὐτοῖς οὐδεμία ἀρόσιμος γῆ, οὐδὲν ἰχθυὸν ποτάμιον, δάσος οὐδὲν ἵνα θηρεύσωσι· πανταχοῦ στείρα ἢ γῆ ἐπὶ τῆς ἀφωρωτάτης χώρας των, ἐμπορικῆς δὲ ἐπιμιξίας ἢ ἐργασίας ὅπωςδήποτε βιομηχανικῆς οὐδὲ ἴχνος οὐδέν. Καὶ πῶς λοιπὸν ζῶσι τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα ὄντα; Ἡ τύχη ὅ,τι κάμει δι' αὐτοὺς. Ἐνίοτε δὴλα δὴ, ὅσον δειλοὶ καὶ ἂν ἦνε, ληστεύουσι. Συνοδίαί διερχονται τὴν ἐρημον ἐκεῖνην, ἐφ' ἧς σιγὴ θανάτου βασιλεύει, καὶ ἂν που ἡμίονος καταπέση κατάπνοος, ἐπιπίπτουσιν ὡς θῶες, ἂν ἀνυπεράσπιστος ὁδοιπόρος τολμήσῃ ὑπὸ τοῦ κόπου καταβληθεῖς νὰ παραμείνῃ, δὲν τὸν φονεύουσιν ἴσως, ἀλλὰ βεβαίως θά τὸν ληστεύσωσι. Καὶ μεθ' ὀπόσης χαρᾶς οἱ ἄθλιοι ἐπιδίδονται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἂν καὶ σπανίως βέβαια καὶ ἐπ' ὀλίγον τοὺς βοηθεῖ ἡ τύχη. Συνηθέστερον οἱ παρῖαι οὗτοι τῆς ἀμερικανικῆς ἐρήμου τρέφονται ἀπὸ ριζῶν βομβοειδοῦς τινος βοτάνης, φουμένης παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ποταμίων, ἢ ἀπὸ κόκκων διαφόρων δέν-

δρυλλίων, ἐξ ὧν κατασκευάζουσι πυκτόν τινα πολτόν. Ἐν ἀνάγκῃ δὲ τρώγουσι καὶ γρύλλους καὶ ἀκρίδας, τὰς ὁποίας συλλέγουσιν εἰς τὰς πεδιάδας. Ψήνουσι δὲ τὰ ζώψια ταῦτα θέτοντες αὐτὰ μεταξὺ λίθων καιόντων ὑπὸ τῆς θερμῆς τοῦ ἡλίου.

Φρίκην ἐμποιεῖ ἡ τηλικαύτη φυσικὴ καὶ ἠθικὴ τοῦ ἀνθρώπου κατάπτωσις, ἔτι μείζων δ' εἶνε ἡ λύπη, ἣν αἰσθάνεται τις ἀναλογιζόμενος ὅτι οὐδεμίαν θεραπείαν δυνατόν εἶνε νὰ ἐπενεχθῆ! Ἀλλὰ χρεῖαν ἔχω ν' ἀναπαύσω τὰ καταπεπονημένα μου βλέμματα ἐπὶ εἰκόνων ἄλλων. Μετὰ τινος γραμμῆς θὰ μεταβῶ εἰς ἓν εἰδύλιον.

Πρὸ εἰκοσαετίας περίπου οἱ τε σοφοὶ καὶ οἱ περιεργοὶ εἰς πολλὴν ἐβλήθησαν ταραχὴν ἕνεκα ἀρχαιολογικῆς τινὸς ἀποκαλύψεως. Ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Ζυρίχης, ἐν τῇ τοῦ Νεουσιατέλ καὶ ἐν ἄλλαις τῆς Ἑλβετίας εἶχον ἀποκαλυφθῆ οἰκοδομήματα ἐπὶ πασσάλων, ἔχον πολλὰ κατοικιῶν, ἐργαλείων, κοσμημάτων καὶ ὄπλων ἐποχῶν παντοίων.

Πάντα ταῦτα ἦσαν μεταξὺ των πολὺ διαφορετικὰ κατὰ τὴν χρονολογικὴν τάξιν, ἀπὸ τῶν ἀπὸ χαλαζίου λίθου ἀπλουστάτων σκευῶν, ἀπώτατης χρονικῆς περιόδου, μέχρι τῶν σκευῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις σιδηροῦς αἰὼν συνήθως ὀνομάζεται, εὐλόγως δ' ἠδύνατο νὰ ὀνομάζεται χρυσοῦς αἰὼν διὰ τὰς ἀρχοειδεῖς ἐκείνας κοινωνίας, ἃν τις ἀπίδη εἰς τὸ πόσον θὰ ὑπέφερον οἱ ἄνθρωποι ὅτε δὲν εἶχον πρὸς ἐργασίαν εἰμὴ λίθινον πέλεκυν, ἔπειτα δὲ πέλεκυν περιεχειλωμένον δ' ἐλασμοῦ μεταλλίνου, καὶ πόσον μεγάλην χαρὰν θὰ ἐχάρησαν ὅτε ἠδυνήθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τὸν σίδηρον.

Κρίνοντες ἐκ τῶν πλακῶν χαλαζίου λίθου, αἵτινες εὐρέθησαν κείμεναι ἐντὸς τῆς ἰλύος, καὶ ἐκ τῶν στρωμάτων τύρφης (σηπεδονίτιδος γῆς), ἅτινα περιεκάλυπτον τοὺς πασσάλους, δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι τινὲς τοῦλάχιστον τῶν ἑλβετικῶν ἐκείνων κατοικιῶν ᾠκοδομήθησαν διςίχλια π. Χ. ἔτη.

Κατὰ τοὺς παναρχαίους ἐκείνους χρόνους οἱ Ἑλβετοὶ ἐπενόησαν νὰ ἰδρῶσι τὰς κατοικίας των ἐν τῷ ὕδατι, ἵνα προφυλάσσωνται τοῦτο μὲν ἀπὸ τῶν ἀγρίων θηρίων, ὧν ἔβρισθον τότε τῆς χώρας των τὰ δάση, τοῦτο δὲ ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν ἐχθρικῶν φυλῶν. Ὡσαύτως κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα στίφη ἐξ Ἀκυληίας καὶ ἐκ Παδούης, φεύγοντα τὸν ἐπερχόμενον Ἀττίλαν, συνῆλθον εἰς τινὰ τῆς Ἀδριατικῆς νησίδια καὶ ἔκτισαν τὴν Βενετιάν. Καὶ ἔτι βραδύτερον, ἐν Ῥωσσίᾳ, ὁμᾶς Κοζάκων ἀπεσύρθη εἰς τινὰ νῆσον τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος, ὅθεν ἔσχε τὴν ἀρχὴν ἡ πόλις Τζερκάστη. Καὶ νῦν ἔτι εἰς τινὰ τῶν εὐφορωτέρων χωρῶν τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Βενεζουέλας, φυλὴ τις Ἰνδῶν

πήγνυσι τὰς καλύβας τῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς λίμνης Μαρακαίθης. Διὰ τί; ἵνα ἀποφύγη τὰς τίγρεις καὶ τοὺς ὄφεις ἢ ἐπιδρομὴν τινα ἐχθρικὴν; Ὅχι. Μόνον καὶ μόνον ἵνα ἀποφύγη τὰς ἐκεῖ ἀπειραρίθμους σκνίπας, αἵτινες εἶναι θηριωδέσταται καὶ ἰοβόλοι. Ὡς καὶ αἱ ἡμέτεραι, ἀγαπῶσι τὴν γειτονίαν τοῦ ὕδατος, δὲν καταλείπουσιν ὅμως τὸ ὑγρὸν ἔδαφος ἐφ' οὗ ἐγεννήθησαν· διὰ τοῦτο δὲ οἱ Ἰνδοὶ ἠξέουρουσιν ὅτι θὰ ἦνε ἐν ἀσφαλείᾳ ἅμα πῆξωσι τὰς κατοικίας των εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ὄχθης.

Ἐχουσι πλησίον πᾶν ὅ,τι ἀναγκαιοῖ εἰς τῆς καλύβης των τὴν οἰκοδομήν. Ξύλα κατάλληλα, τὰ ἰσπανιστὶ καλούμενα palo di hierro, διὰ τοὺς πασσάλους, ξύλα ἄλλα ἐλαφρότερα, πρὸς παρασκευὴν σανίδων καὶ περιφραγμάτων, φυτὰ ἐρπίζοντα, ἐξ ὧν κατασκευάζουσι σχοινία πρὸς σύνδεσιν τῶν διαφόρων μερῶν τῆς κατοικίας των, καὶ τέλος φοίνικος φύλλα, πρὸς ἐπιστέγασιν αὐτῆς, διότι εἰς τὴν χώραν των οὔτε χιῶν πίπτει οὔτε ψυχροὶ ἄνεμοι πνέουσι· διὰ νὰ προφυλαχθῶσι δὲ μόνον ἀπὸ τῆς βροχῆς δὲν ἔχουσι χρεῖαν παχέων τοίχων. Ὡσαύτως χρεῖαν δὲν ἔχουσι πολλῆς ἐργασίας ἵνα πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, διότι κατ' ἐξοχὴν πλοῦσι εἶνε ὁ τόπος ἐφ' οὗ ζῶσι.

Ἀρκεῖ μόνον νὰ τείνωσι τὸν κάλχημον ἢ νὰ βίψωσι τὸ δίκτυον εἰς τὴν περικυκλοῦσαν αὐτοὺς λίμνην, καὶ θ' ἀγρεύσωσιν ὅσους θέλουσιν ἀρίστους ἰχθύας. Πλὴν τούτου χιλιάδες πολλὰ νησῶν καθίπτανται ἐκεῖ εἰς ὠρισμένας τοῦ ἔτους ὥρας, ἐξ ὧν πάλιν συλλαμβάνουσιν ἐπιτηδεῖως ὅσας θέλουσιν. Παρὰ τῆς λίμνης τὰς ὄχθας φέεται καὶ ὁ ἐθέας, ὅστις παράγει τὸν γαλακτώδη χυλὸν, ἐξ οὗ γίνεται τὸ καουτσού.

Καθ' ἕκαστον ἔτος ἔμποροι πορευόμενοι ἐκεῖ ἀγοράζουσι τὸ προῖον τοῦτο καὶ τὰ ἐκ τῶν νησῶν πτίλα, τὰ ὁποῖα ἐπιμελῶς συνάγει τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἔθνος, καὶ φορτία ἰχθύων ὑπ' αὐτοῦ ἀλατισθέντων καὶ καπνισθέντων.

Οὕτως ἡσυχοὶ διάγουσι τὸν βίον οἱ Ἰνδοὶ τῆς Μαρακαίθης. Οὐδεὶς καταλέγει αὐτοὺς μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων λαῶν· οὔτε σιδηροδρόμους ἔχουσιν, οὔτε ἐφημερίδας· δὲν γνωρίζουσι τὰς γλυκεῖας συγκινήσεις τοῦ χρηματιστηρίου, οὔτε θέλγουσιν αὐτοὺς κοινοβουλευτικαὶ συζητήσεις· ἱεραπόστολοι μόνον ἐξ Ἰσπανίας διέδωσαν παρ' αὐτοῖς τὸν Χριστιανισμόν. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν χωρίων των ᾠκοδόμησαν μικρὸν παρεκκλησίον, ἐπὶ πασσάλων καὶ αὐτὸ ἐρειδόμενον ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς του σταυρὸς ὡς ἐν κατόπτρῳ ἀντανακλάται εἰς τῆς καλῆς των λίμνης τὰ ἀτάραχα ὕδατα, καὶ ἐν τῇ ἀπεράντῳ ἐκείνῃ τοῦ νέου κόσμου ἐρημῆα σημαίνει τὸν ἐσπερινὸν τοῦ παρεκκλησίου ὁ κῶδων. Καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀκολουθίας αἱ λέμβοι, αἱ μετφερούσαι τὰς ἰνδικὰς οἰκογενεῖας, παρατάσ-

σονται παρά τὴν εἴσοδον, καὶ εὐλαβῶς γονατίζουσιν οἱ πιστοὶ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ περιβόλου.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἤλθον οἱ Ἴσπανοὶ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἡ ὄψις τῶν ἐν τῇ Μαρακαίβη λίμνῃ κατοικημάτων ἀνεπλόησεν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν τὴν Βενετίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος ἐκείνης ὠνόμασαν τὴν χώραν Βενεζουέλαν, ἥτοι μικρὰν Βενετίαν.

Ἡ πλουσία Βενετία ἔχασε τὰ πλούτη της, τῶν δογῶν ἡ νύμφη ἔχασε τὸν χρυσοῦν της δακτύλιον, ἔχασε τὸ στέμμα της τῆς Ἀδριατικῆς ἡ βασίλισσα. Θαυμαστὴ Βενετία! πόση δόξα ἄλλοτε σὲ περιέστρεφε, καὶ πόσα ἔπειτα δεινὰ δὲν ἔπαθες!

Τὸ μικρὸν Ἰνδικὸν ἔθνος τῆς Βενεζουέλας, δὲν ἐγνώρισε τὴν λαμπρὰν σου εὐδαιμονίαν, ἀλλ' οὔτε τὴν φοβερὰν σου καταπτώσιν θὰ γνωρίσῃ. Ἀρνούμενον εἰς τὴν ταπεινὴν θέσιν, ἦν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κατέχει, οὔτε διὰ τολμηροῦ χρηματισμοῦ διανοεῖται νὰ πλουτήσῃ, οὔτε δι' ἐπικινδύνων κατακτήσεων νὰ εὐρύνῃ τὰ ὄριά του. Θάλασσαν ἔχει τὴν λίμνην του, καὶ Βουκένταυρον¹ τὴν ἐλαφρὰν του λέμβον μητρόπολιν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τὸ ξύλινόν του παρεκκλήσιον· αἱ μέτρια ἔξεις τοῦ καθημερινοῦ του βίου εἶνε πᾶσα ἡ εὐδαιμονία του.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἀμερικανικῇ ζώνῃ, ἐπὶ τοῦ Ὀρενόκου ποταμοῦ, ὅστις ἐκτεινόμενος εἰς πεντακοσίων λευγῶν ἀπόστασιν διαρρέει τὴν πολιτείαν τῆς Βενεζουέλας, δύναται τις καὶ ἄλλας περιέργους κατοικίας νὰ ἴδῃ. Τοῦ μεγάλου ποταμοῦ τούτου τὰ ὕδατα ὑπερρέονται καθ' ὄρισμένην τοῦ ἔτους ὥραν εὐρύτερον καὶ ὑψηλότερον ἢ τὰ τοῦ Νείλου. Παρὰ τὰς ὀχθὰς δ' αὐτοῦ κατοικεῖ φυλὴ τις Ἰνδῶν, ἥτις οὐδέποτε θέλει ν' ἀπομακρυνθῇ αὐτῶν. Ἀλλὰ πῶς νὰ μένῃ ὅταν αὐταὶ ὀλοσχερῶς κατακαλύπτονται ὑπὸ τῶν ὑδάτων; Ἡρὸς τοῦτο οἱ Ἰνδοὶ οὗτοι διέθεσαν τὰ τῆς κατοικίας των κατὰ τρόπον ὅλως ἴδιον. Δὲν σκάπτουσι τὴν γῆν, ὅπως ἡμεῖς, ἵνα θεμελιώσωσι τὰς καλύβας των· δὲν ἐμπήγουσι πασσάλους, ὅπως οἱ ἐπὶ τῆς Μαρακαίβης κατοικοῦντες, ἀλλ' ἀντὶ πασσάλων ἐκλέγουσι τέσσαρας φοινίκας τετραγωνικῶς τεταγμένους. Τοὺς τέσσαρας τοῦτους κορυμῶς συνάπτουσι μεταξὺ των διὰ μικρῶν ὀριζοντίων δοκῶν, αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς σκεπάζοντα. Τοποθετοῦσι δὲ τὰς δοκοὺς ταύτας τὸσον ὑψηλὰ, ὥστε ὅσα μεγάλαν ὀρμὴν καὶ ἂν ἔχῃ ὁ ποταμὸς ὅταν πλημμυρῇ, νὰ μὴ δύνηται νὰ τὰς φθάσῃ. Τὸ σα-

νίδωμα τοῦτο ἐπιστρώννουσι δι' ἀργίλλου, ἦν ταχέως ἀποξηραίνει ὁ ἥλιος, ὥστε ἀκινδύνως ἔπειτα δύνανται νὰ ἀνάψωσιν ἐπ' αὐτῆς πῦρ. Στεγάζουσι τὴν οὕτω διατεθειτὴν καλύβην διὰ φυλλωμάτων, ἐξαρτῶσιν ἀπὸ δύο κλάδων κρεμαστὸν στρώμα, ἐρείδουσιν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ οἰκίσκου των, ὡς κλίμακα, δοκὸν ἐντετραμημένην, ἧς ἡ ἄλλη ἄκρα εἶνε ἐμβυθισμένη εἰς τοῦ ποταμοῦ τὴν κοίτην, καὶ οὕτω περατοῦσι τὸ ἔργον των. Ἡ ἐγκατάστασις εἶνε πλήρης. Καὶ κατακλυσμὸς ἂν ἐπέλθῃ, οἱ Γουαρανοὶ (οὕτω καλοῦνται) εὐρίσκονται ἐκεῖ ὑψηλὰ εἰς τὸ ἐνάεριον οἰκημὰ των, ὡς ἂν εἰς ἀσάλευτον κιβωτόν. Καὶ οὔτε χρεῖαν ἔχουσι νὰ συλλέγωσι προμηθείας διὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἡ πλημμυρὰ θὰ διαρκέσῃ, οὔτε πολὺ φροντίζουσι περὶ τῶν ἰχθύων καὶ τῶν χελωνῶν, ἂν ταῦτα γίνονται ἄφρατα εἰς τὸ βάθος τοῦ ὑπερχυθέντος ποταμοῦ· εὐκόλως δύνανται εἰς ἄλλην ὥραν τοῦ ἔτους νὰ τὰ ἀγρεύσωσι.

Πλησίον των εἶνε ὁ φοῖνιξ, ὅστις ἐπαρκεῖ εἰς ὅλας των τὰς χρεῖας. Ἀπὸ τῶν μίσχων τοῦ γιγαντώδους δένδρου σχηματίζουσι τὰ τόξα καὶ τὰ θέλη των, ἀπὸ τῶν νευρωδῶν ἐξοχῶν τῶν νεοθαλλῶν του φύλλων πλέκουσι σχοινία, ψιάθους καὶ ἐλαφρὰ περιβλήματα, διὰ τῶν μεγαλητέρων του φύλλων ἐπιστεγάζουσι τὰς καλύβας των καὶ ἀπὸ τοῦ στελέχους του κατασκευάζουσι σανιδώματα, περιφράγματα καὶ οἰκιακὰ σκευῆ παντοῖα. Οἱ καρποὶ τοῦ φοίνικος, οἵτινες ἐμβαλλόμενοι εἰς τὸ ὕδωρ καθίστανται ἠδύτατοι τὴν γεῦσιν, παρέχουσιν αὐτοῖς καλὴν τροφήν, καὶ ἀπὸ τοῦ κορμοῦ του ἐξάγουσι δροσιστικὸν χυλὸν, ὅστις διὰ τῆς ζυμώσεως μεταβάλλεται εἰς ποτὸν μεθυστικόν. Ἡ ἐντεριώνη αὐτοῦ τέλος, ἀφοῦ ξηρανθεῖσα ξυθῆ διὰ τοῦ τρίπτου ἢ ἄλλως τριβῆ, παρέχει θρεπτικώτατον ἄλευρον, ἐξ οὗ κατασκευάζουσι δίπυρα.

Παρέχει λοιπὸν ὁ φοῖνιξ εἰς τοὺς Γουαρανοὺς ἄρτον, οἶνον, ἱμάτια καὶ πᾶν ὅ,τι χρῆσιμον εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον.

Καὶ αἱ ἀπὸ τῶν φοινίκων κρεμώμεναι κατοικίαι αὐταὶ εἶνε ἀρχαῖαι, ἀλλ' ἀρχαιωτέρα εἶνε ἡ σκηνή. Ἡ σκηνὴ εἶνε τὸ πατριάρχικόν οἶκημα, οὗ συνητοτάτην ποιεῖται μναῖαν ἡ Ἁγία Γραφή.

Ὁ Νῶε ἐκοιμᾶτο ἐν τῇ σκηνῇ του, ὅτε ὁ Σὴμ καὶ ὁ Ἰάφεθ ἐκάλυψαν τὴν γυμνότητα αὐτοῦ.

Ὁ Ἀβραὰμ παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς σκηνῆς του ὑποδέχεται τοὺς θεοὺς ἀγγέλους.

Οἱ Ἰσραηλιταὶ διατρέχοντες τὴν ἔρημον ἐντὸς σκηνῆς φυλάττουσι τὴν κιβωτόν.

Οἱ δὲ προφῆται παντοιοτρόπως μνημονεύουσι τῆς σκηνῆς. Καὶ νῦν ἔτι ἐν πολλῇ χρήσει εἶνε ἡ σκηνή. Καὶ οἱ εἰς ἐρήμους χώρας

1. Βουκένταυρος ἐκαλεῖτο ἐν Βενετία, διότι βουκένταυρος εἰκόνα ἔφερον ἐπὶ τῆς πύρας, ἡ κυριωτάτη καὶ πολυτελεστάτη γ α λ ε ρ α, ἥτις ἐρησιμεινεν εἰς τὰς μεγάλας τῆς πολιτείας ἐκείνης τελετάς. Ἐπὶ τοῦ Βουκένταυρου μάλιστα ἐπιβαίνου ἐκάστοτε ὁ νέος Δόγης, ἐν ὁμοφροῦντι, κατὰ τὰ εἰθισμένα, τὴν Ἀδριατικὴν, ῥίπτων εἰς τὸ πέλαγος χρυσοῦν δακτύλιον. Σ. Μ.

οδοιποροῦντες τὴν μεταχειρίζονται, καὶ οἱ στρατιῶται ἐν στρατείᾳ, καὶ οἱ χρυσοῦνται τῆς Καλιφορνίας· ἀλλὰ καὶ πολλὰ νομαδικὰ φύλα καὶ πολλοὶ ἀπολίτιστοι λαοὶ ὑπὸ σκηνὴν διάγουσι τὸν βίον.

Εἰς τὴν βόρειον ἐσχατιὰν τῆς Εὐρώπης κατοικεῖ ἡ Λαπωνικὴ φυλὴ. Σοφὸς τις καθηγητῆς, ὁ κ. Νίλσον, ἀπέδειξε διὰ πολυμύχθων ἔρευνῶν ὅτι οἱ Λάπωνες κατεῖχον ἄλλοτε τὰς μεσημβρινὰς τῆς Σουηδίας ἐπαρχίας, ὁπόθεν φυλὴ ἄλλη, ἰσχυροτέρα καὶ εὐφροστερα, ἐξεδιώξεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς ὥθησε μέχρι τῆς σκοτεινῆς καὶ κατεψυγμένης χώρας, ἥτις ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου μέχρι τῆς παγωμένης θαλάσσης.

Διὰ τὴν μεγάλην Λαπωνικὴν οἰκογένειαν ὁ τάρανδος εἶνε ὅ,τι διὰ τοὺς Γουαρανοὺς ὁ φοινῆς, διὰ πολλοὺς τῆς ᾽Ακεκνίας λαοὺς τὸ ἀρτόδενδρον, διὰ τοὺς Ἰνδοὺς τοὺς κατοικοῦντας τῆς δυτικῆς ᾽Αμερικῆς τὰς πεδιάδας ὁ ἄγριος ταῦρος (βουβάλι), διὰ τοὺς Γροενλανδοὺς ἡ φώκη. Ὁ τάρανδος παρέχει εἰς τοὺς Λάπωνας τὴν καθημερινὴν τροφήν· γάλα, ὕπερ ἀναμιγνύουσι μετὰ τινων ἀγρίων καρπῶν καὶ κατασκευάζουσι ἐξ αὐτοῦ βούτυρον, κρέας, ἐξ οὗ μέρος μὲν τρώγουσι, μέρος δὲ ἀνταλλάσσουσι ἀντὶ ἄλλων χρειδῶν πραγμάτων, δέρματα, ἐξ ὧν ἐνδύονται. Ἀλλὰ καὶ ῥάμματα κατασκευάζουσι ἐκ τῶν μύων καὶ τῶν νεύρων τοῦ τάρανδου, καὶ σκεῦη διάφορα ἐκ τῶν κεράτων αὐτοῦ. Τὸ θέρος, τὸ ἀγαθὸν τοῦτο ζῶον φέρει τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, τὸν χειμῶνα, σύρει ἐπὶ τῆς χιόνος τὸ ἔλκηθρον.

Παρητήρησαν δὲ οἱ γλωσσολογοῦντες ὅτι ἐνῶ ἡ διάλεκτος, ἣν ὀμιλοῦσιν οἱ Λάπωνες, δὲν ἔχει οὐδεμίαν λέξιν ἐπιστημονικὴν, οὐδεμίαν ἔκφρασιν ἀφρημένης ἐννοίας, οὐδένα ὄρον δηλοῦντα τὴν ἡδονὴν ἢ τὴν πολυτέλειαν, ἀπ' ἐναντίας καὶ τὸ ἐλάχιστον μόριον τοῦ ἀγαπητοῦ τάρανδου ἔχει χωριστὴν ἐν αὐτῇ ὄνομασίαν.

Τὸ παντοτεινὸν μέλημα τῶν Λαπῶνων εἶνε τὰ ποιμνιάτων, οἱ τάρανδοί των, τοὺς ὁποίους ὡς νομάδες περιάγουσιν ἵνα βοσκήσωσιν. Ἀλλὰ ἡ μόνη νομῆ, ἣν τὰ ταλαίπωρα ζῶα εὐρίσκουσιν εἰς τὴν ἄκαρπον ἐκείνην χώραν, εἶνε ὁ λειχὴν, ἀραιῶς φυόμενος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς· τάχιστα δὲ τὸν ἐξαντλοῦσι. Ἄγει δὲ τοὺς τάρανδους τοῦ ὁ Λάπων ἀπὸ βοσκῆς εἰς βοσκὴν, καὶ συχνὰ ὀδοιπορεῖ τὴν νύκτα ἵνα βοσκήσωσιν ἐκεῖνοι τὴν ἡμέραν. Ἐλεεῖναι ὀδοιπορίαὶ ὑπὸ θαρῶν καὶ ὀλοσκοτέινον οὐρανὸν καὶ ἐν χώρᾳ ξηρᾷ καὶ ἀγνώῳ, ἐν ἧ 30 ἢ 40 βαθμῶν εἶνε τὸ ψῦχος τὸν χειμῶνα, καὶ ὑπὸ παντοίων ζωῶν καταμαστίζεται τὸ θέρος ὁ ὀδοιπόρος! Καὶ καταφύγιον ἄλλο οὐδὲν, εἰμὴ ἡ μονήρης σκηνή, ἣν ἀπαρ-

τίζουν οἱ ἄλλοι πάσσαλοι ἐμπηγμένοι εἰς τὴν γῆν καὶ χονδρά τινα ῥάκη ἢ τάρανδων δέρματα.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σενοῦ, τοῦ πενιχοῦ ἐκείνου περιβόλου, εἶνε ἡ ἔστια, ἔνθα ἀνάπτουσι δέσμας χλωρῶν θάμνων ἀναδιδούσας καπνὸν πυκνὸν, ναυτιώδη, πνιγηρὸν. Καὶ ἐκεῖ, ἐν ᾧ ἡ γυνὴ παρασκευάζει τὴν καθημερινὴν τροφήν ἢ ἐπιμελεῖται τὰ τέκνα τῆς, ὁ Λάπων ὑποκαθέζεται χαμαὶ, ἀκίνητος, σιγηλὸς, ἀπαθὴς τὴν ὕψιν καὶ ἔχων χωμένας τὰς χεῖρας εἰς τὰς εὐρείας χεῖρας τοῦ ἱματίου του.

Ταλαίπωροι Λάπωνες! Τοὺς εἶδον μετὰ μελαγχολικῆς καὶ συμπαθητικῆς συγκινήσεως ἐν τοῖς μόχθοις τῆς ἐργασίας των. Πόσῃν ἠθάνοντο χαρὰν ἅμα τῆς τοῖς εἶδιδε ὀλίγην ῥάκην ἢ ὀλίγον καπνὸν, ἐκεῖνοι, οὗς συνήθως κατέχει λυπηρὰ ῥαθυμία καὶ πρᾶος εἰς τὴν τύχην ὑποταγή. Τοὺς εἶδον. Θέλουσιν ἐκλείψει ἴσως ποτὲ πάντες ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ἦδη πολὺ ὀλιγόστευσαν καὶ βαθμηδὸν ὀλιγοστεύουσιν, ὡς δύναται τις νὰ προῖδῃ τὸν χρόνον, ὅτε ἡ ἄλλοτε ποτε πολυάριθμος αὐτῆ φυλὴ δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον.

^{Ἐπειτα τὸ εἶδος.}

XAVIER MARMIER.

Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἡ ὁ ἀπρίλιος εἶναι ὁ μὴν, καθ' ὃν οἱ Χριστιανοὶ ἑορτάζουσι τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὡς οἱ Ἑθνικοὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς φύσεως. Ὡς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐστάλη ποτὲ ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Ἄννα εἰς τὴν τοῦ Καϊάφα, οὕτω, κατὰ μίμησιν τῆς ματαίας ἐκείνης πορείας καὶ ἀποστολῆς, ἀσεβῆς συνήθεια ἀνέκαθεν ἐπεκράτησε νὰ στέλλωνται οἱ εὐαπάτητοι «εἰς τὴν πρώτην ἀπριλίου.» Σημειωτέον ὅμως ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔθιμον ἦτο ἐν χρήσει πολὺν χρόνον πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Περὶ τὰ τέλη μαρτίου ἑορτάζουσι οἱ Ἰνδοὶ ἑορτὴν, Χουλι καλουμένην, καθ' ἣν οἱ ἠλίθιοι ἐπὶ παντοίαις προφάσεσι στέλλονται τῆδε ἀκείσε ὅπως ἐκτελέσωσι παραγγελίας ἀσκόπου. Παρομοίαν ἑορτὴν εἶχον τὸ πάλοι οἱ Ἰσραηλιταὶ καὶ οἱ Ἕλληνας (ἀποδιδρασκίνδα), ἥτις διεδόθη ἔπειτα ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης. Τὸν ἀπατῶμενον καλεῖ ὁ Ἄγγλος «μωρὸν τοῦ ἀπριλίου» (an April fool), τὴν δὲ πρωτομηνίαν «ἡμέραν τῶν μωρῶν» (fool's day.) Οἱ Γάλλοι τὴν καλοῦσι «poisson d'Avril»· ἐρωτῶμενοι δὲ περὶ τῆς ἐπωνυμίας, λέγουσιν «οἱ ἰχθύες, οἱ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς μεγάλης ἐβδομάδος περισσεύοντες, εἶναι τὸ σύμβολον τῆς μωρίας!» Ἀλλ' οὐδεμία ὑφίσταται ἀμφιβολία ὅτι καὶ τὸ γαλλικὸν ἔθιμον προέκυψε κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐκ τῆς διὰ προσωπίδοφόρων παραστάσεως τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ («la passion d'Avril», ὁπόθεν οἱ ἀμαθεῖς διαστρέψαντες ἔπειτα τὴν φράσιν εἶπαν «poisson d'Avril.»